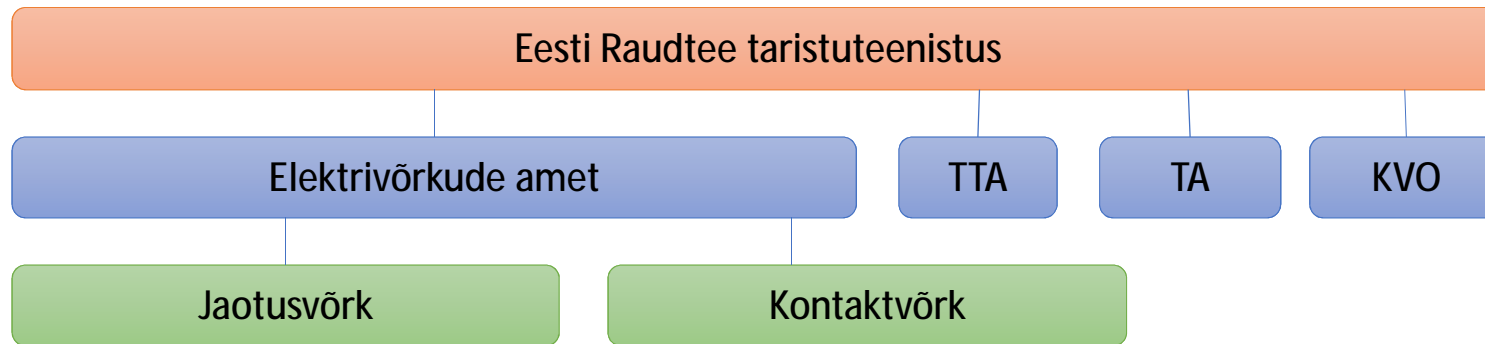

Raudtee taristu elektrivõrgud ja -süsteemid: täna ja homme

15.10.2020

Sergei Andrejev
sergei.andrejev@evr.ee
Eesti Raudtee

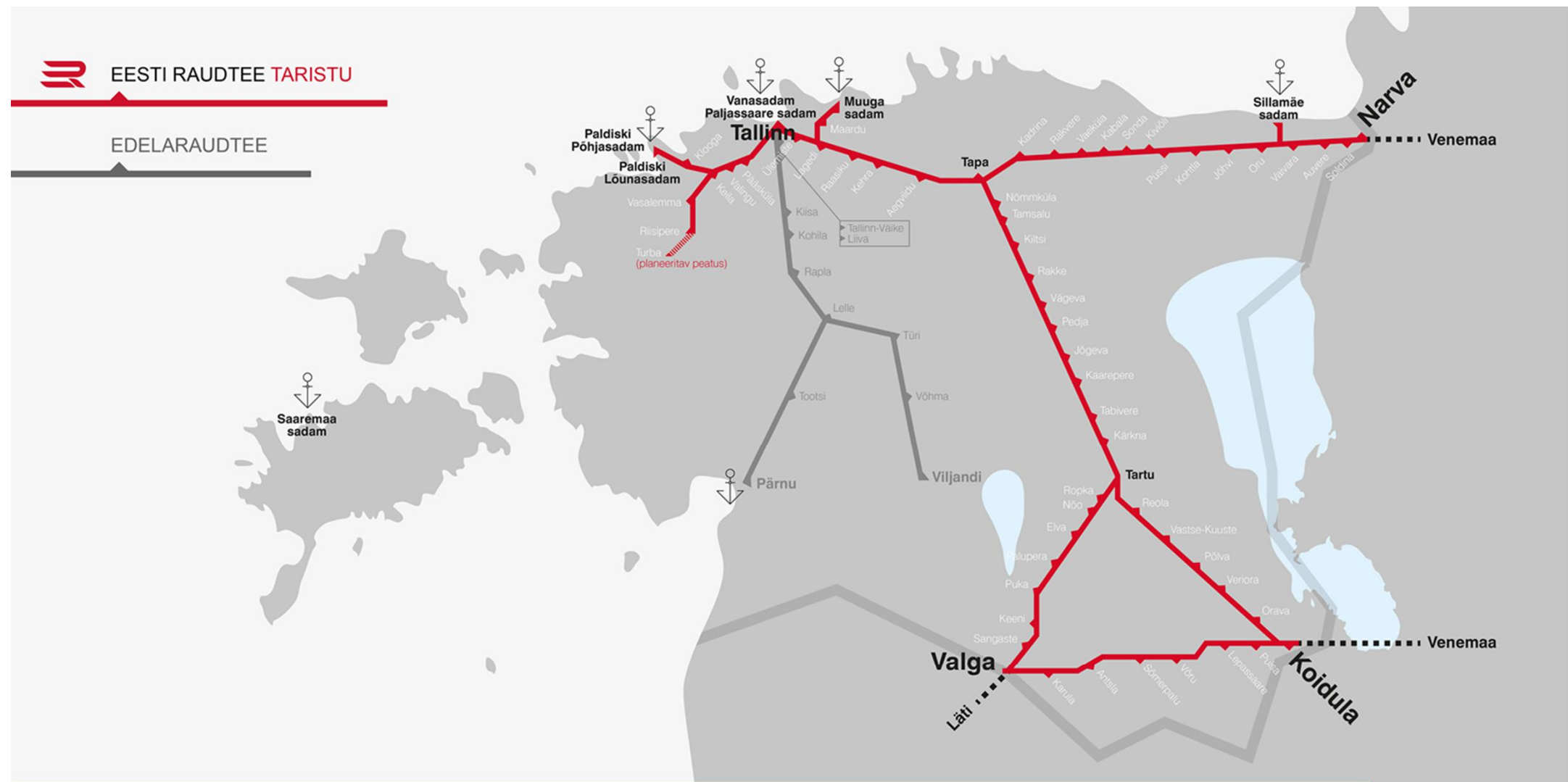
Ülevaade meie struktuurist

- 10 (6) kV elektriliinid
- Alajaamad 10/0,4 (0,23) kV
- 0,4 kV elektriliinid
- Välisvalgustus
- Pöörmete elektersoojendus

- Kontaktliinid
- Veoalajaamad
- Kaugjuhtimise süsteemid
- Releekaitse automaatika

Elektrivõrkude ameti eesmärk on elekterveo- ja elektrivarustusseadmete, pöörangute elektersoojenduse ning välisvalgustuse seadmete häireteta töö tagamine, nende hooldus- ja remonditööde korraldamine ning eelnevalt kirjeldatud süsteemide loomiseks või uuendamiseks investeeringute ettevalmistamine ja elluviimine.

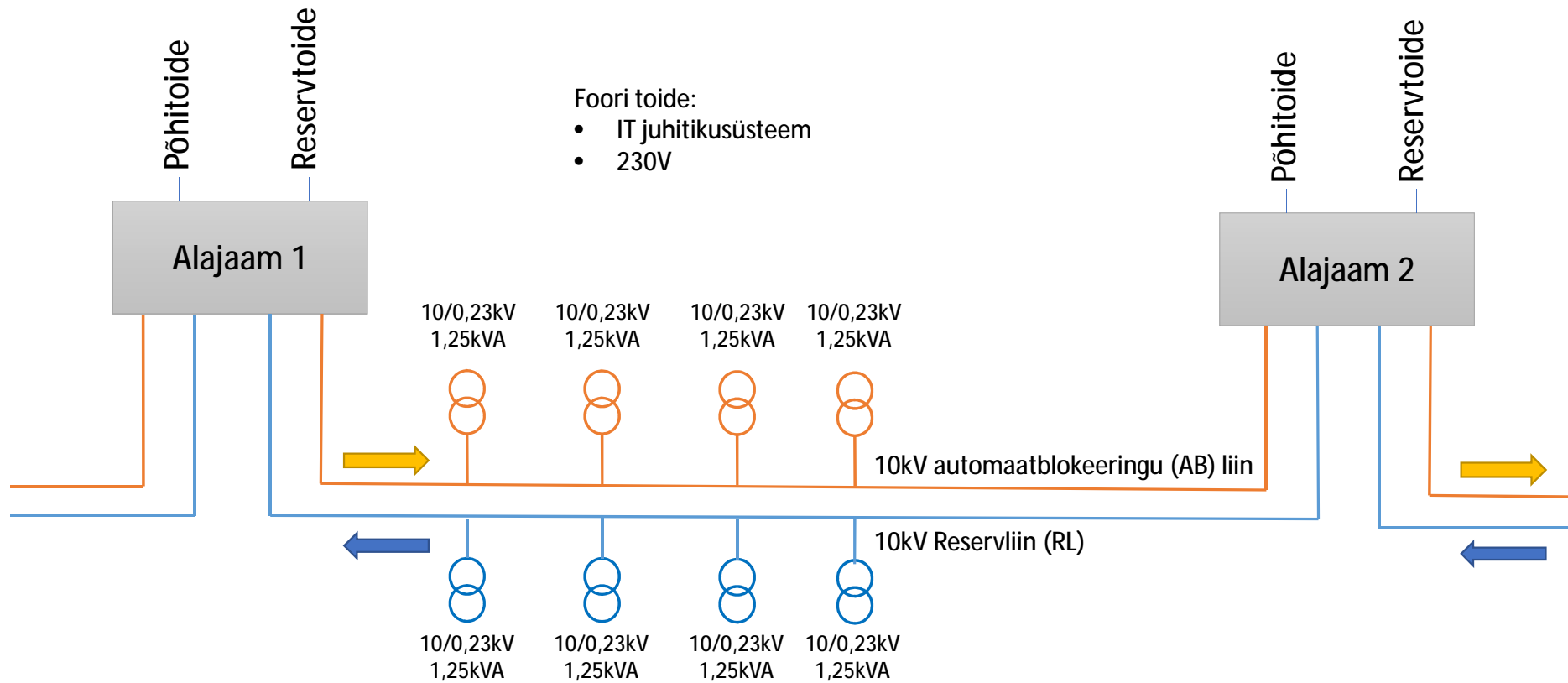
Jaotusvõrk: Tehnilised parameetrid

Jaotusvõrgu osakond haldab:

- 6-10kV liine üldpikkusega ca 700 km
sh
  - 6-10kV automaatblokeeringu kaheahelalisi õhu- ja kaabelliine ca 430 km
  - 6-10kV automaatblokeeringu üheaahelalisi õhu- ja kaabelliine ca 70 km
  - 10kV üheaahelalisi reservliine ca 120 km
  - 6-10kV toite- ja jaotusliine ca 70 km
- 0,4kV jaotus- ja valgustusliine ca 290 km
- statsionaarseid- ja kioskalajaamu ca 70 tk
- mastalajaamu (sh komplektalajaamu) ca 970 tk
- elektersoojendusega pöörmeid 374 tk

Jaotusvõrgu tarbimismaht: ca 24 GWh aastas

Eripära raudtee taristu elektrivarustus

Jaotusvõrk: Turvangusüsteemide elektrivarustuse tüüplahendused

Elektrivarustuse kaugjuhtimine (SCADA)

Hetkel on kasutusel kaks kaugjuhtimissüsteemi:

1. Raudtee elektrivarustuse kaugjuhtimise süsteem
2. Pöörmete elektersoojenduse kaugjuhtimise süsteem

Elektrivarustuse kaugjuhtimise süsteemi sideprotokoll objektidega: IEC 60870-5-(101, 103, 104)

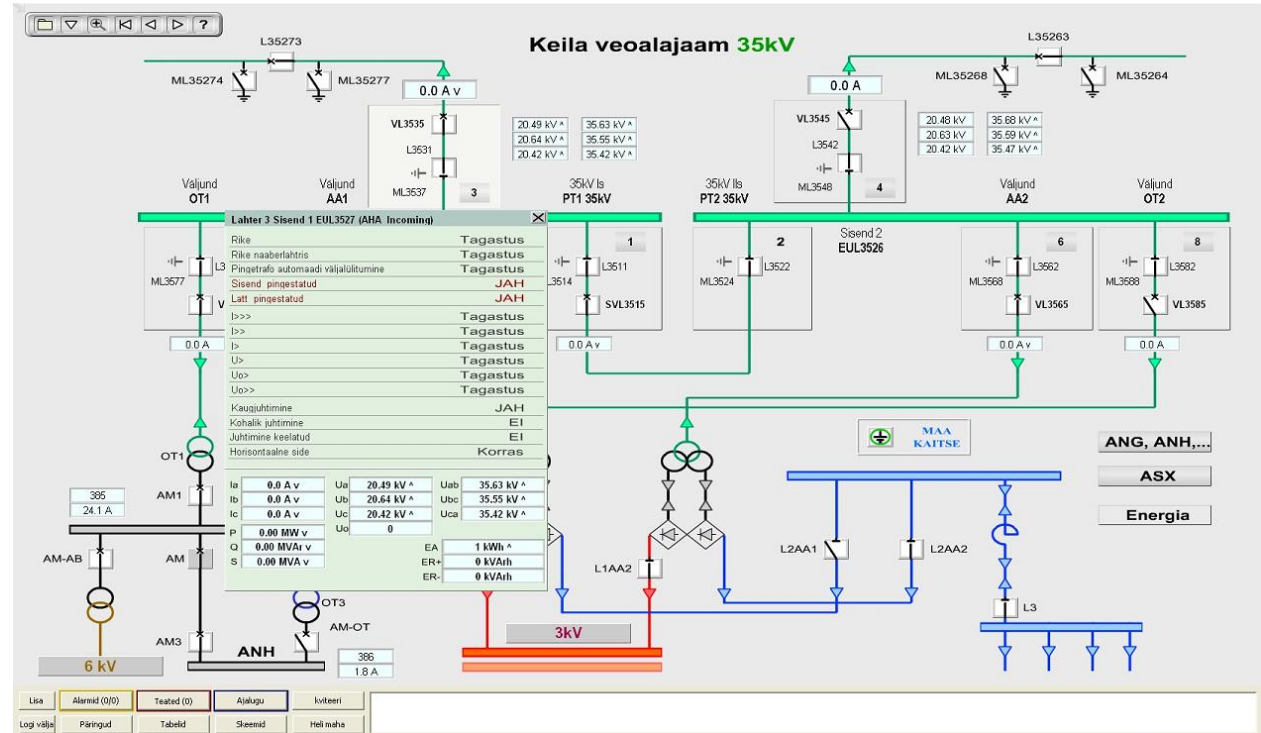
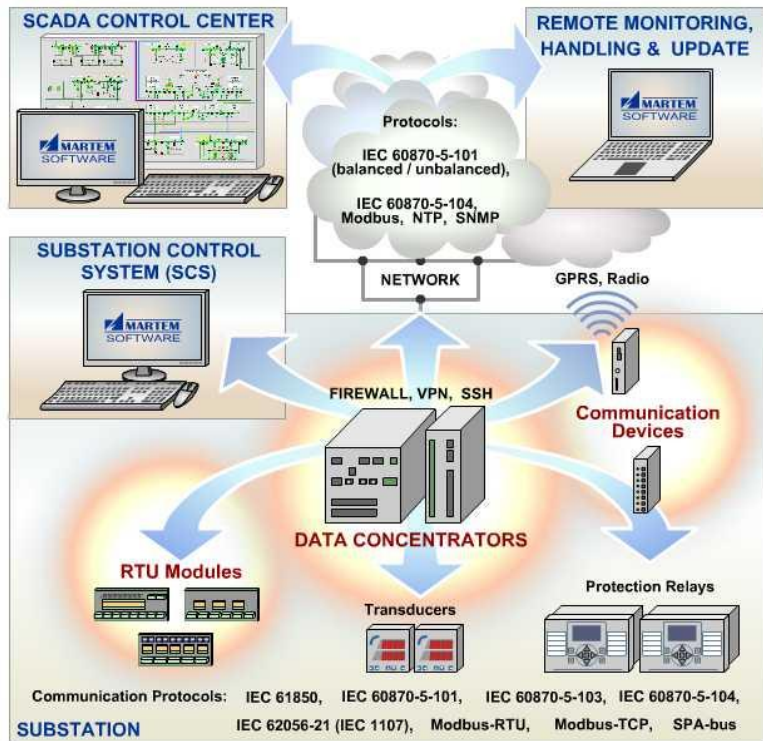
Pöörmete elektersoojenduse kaugjuhtimise süsteemi sideprotokoll: Modbus TCP

Elektrivarustuse objektide kaugjuhtimine on rakendatud:

- a) Automaatblokeeringu liini toitealajaamades
- b) Veoalajaamades
- c) Raudteejaamades, kus asuvad lahklülitid mootorajamitega
- d) Suurte raudteesõlmide (nt Ülemiste, Tapa jne) alajaamades

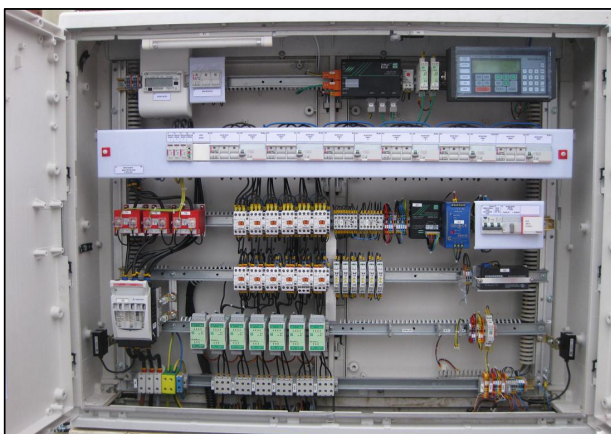
SCADA süsteem on ehitatud Martem-Telem tarkvara lahenduse baasil.

Elektrivarustuse kaugjuhtimine (SCADA)

Elektersoojenduse kaugjuhtimine

VERIORA
Autom: EELKÜTE SEES

LISAKAPP töös
 Käsitli Autom. Taimeriga küte
 Alarmid Niiskus-signaali Küte sees

p2 23.3 p4 23.0 Töös (A)
Rike Käte avatud
 Peatoite rike R.temp. andurit 1 rike
 Uks lahti R.temp. andurit 2 rike

Autom. Autom. Taimeriga küte
 Alarmid Niiskus-signaali Küte sees

p5 18.4 p3 0.0 p1 0.0 Töös (A) **Pea-kapp**
Rike Käte avatud
 Peatoite rike 1.-temp.and rike Lumetaimer korras
 Uks 2.-temp.and rike Aku 13.8
 Ohutemp. a. rike Millekoet. r.i.a. rike Side kappide vahel

Polva 2 4 5 3 1 Orava

Automaatika

Veriora jaama pöörmesoojendusautomaatika Autom: EELKÜTE SEES

Eelküte Sisse 1.5 °C > 1.5 > Rööpatemp. (min) 1.7 Välja 2.5 °C Autom. 2.5 =
Ohutemp. Max. temp. -3.3 v < 6.0 °C

Lumi=Niiskus Viide 600.0 s & Kütetela rõõpa temperatuur 1.4 v <0.5 °C Ohutemp. -3.3 v <1.5 °C

Lumesulatus Sisse 6.0 °C Välja 8.0 °C

Tuisk= Lumi +Tuule kiirus 0.9 ^ > 5.2 m/s Sisse 15.0 s - Taimer - Välja 300.0 s

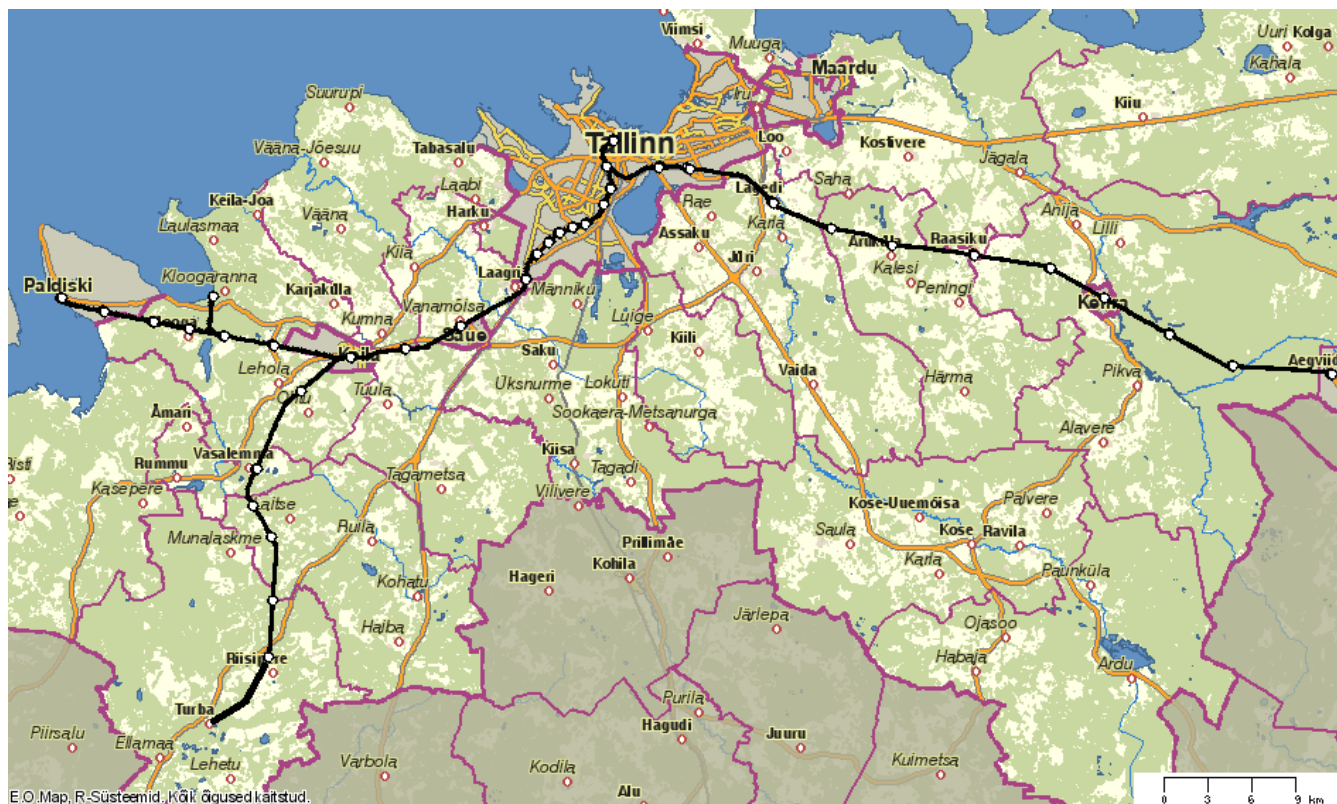
Taimeriga küte Sees + Taimer 0.0 s <Etteanulud aeg 3600.0 s

Rööpatemp. andurite 1 ja 2 rike

Lisa Alarmid (0/0) Teated (0) Ajalugu Iivkeeri
Log välja Paringud Tabelid Skeemid Heli maha

MARTEM TELECONTROL SYSTEM

Kontaktvõrk Eestis

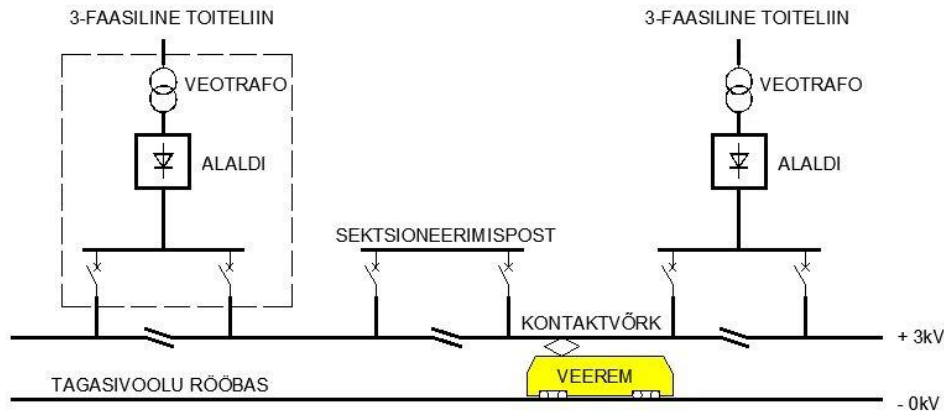

Elektrifitseeritud raudteede pikkus:
ca 225 km
Kontaktvõrgu nimipinge: 3kV DC

Elektrifitseeritud raudtee liinid:

- Tallinn-Aegviidu
- Tallinn-Keila
- Keila-Paldiski (sh Klooga-Rand)
- Keila-Riisipere-Turba

Kontaktvõrk Eestis

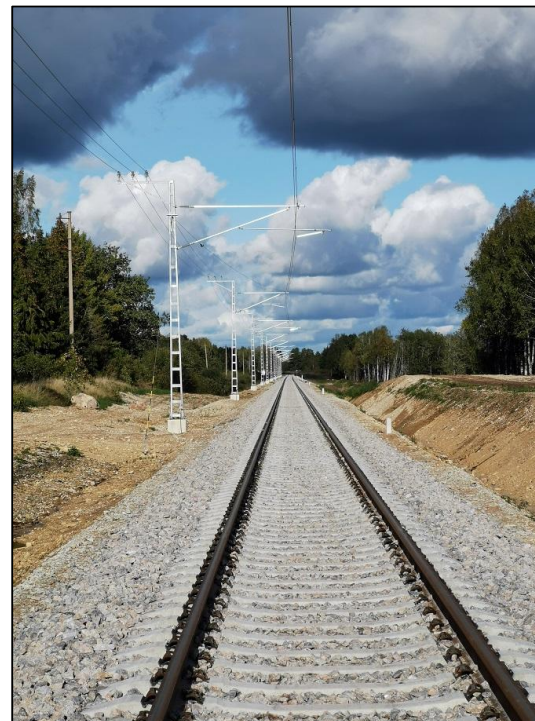
Alalisvoolu kontaktvõrgu põhikomponendid:

- veotrafo-alaldi grupp veoalajaamades
- kontaktliin (kontaktvõrk)
- tagasivoolu süsteem

Kontaktvõrk Eestis

Kontaktvõrgu rekonstrueerimine 2011-2013.aastal:
Tallinn-Keila-Paldiski, Keila-Vasalemma

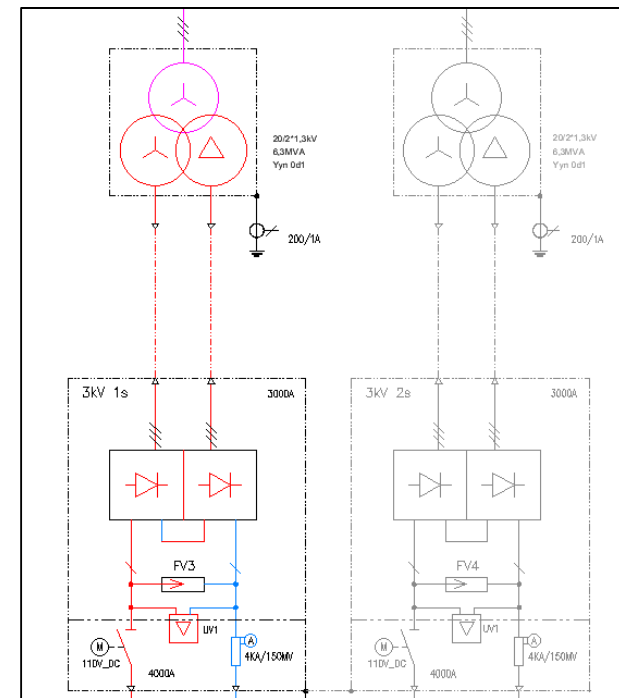
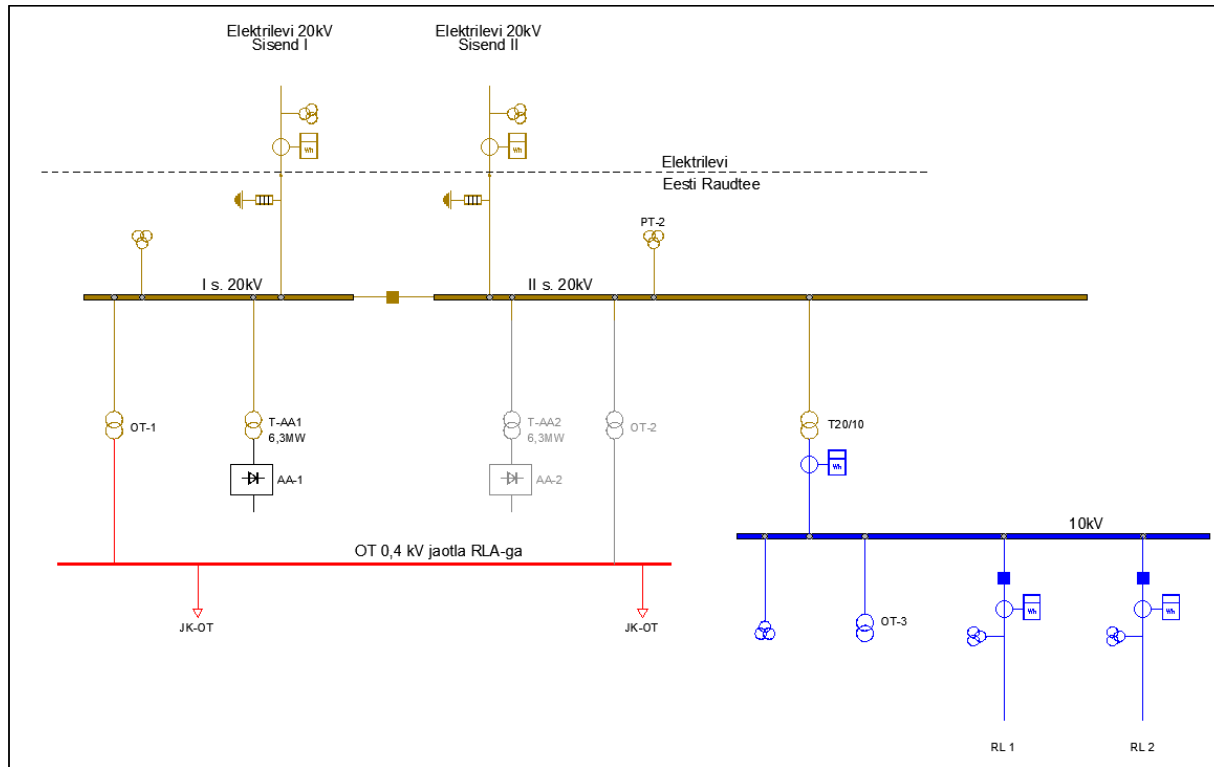
Uue kontaktvõrgu ehitus 2019.aastal:
Riisipere-Turba

Kontaktvõrk: kontaktvõrgu toitvad veoalajaamad

Veoalajaamad: Järve, Keila, Raasiku, Riisipere

Veotrafode võimsus: 6,3 MVA

Alaldi võimsus: 9 MW

Kontaktvõrk: veoalajaamad

Riisipere veoalajaam (ehitatud 2019. aastal)

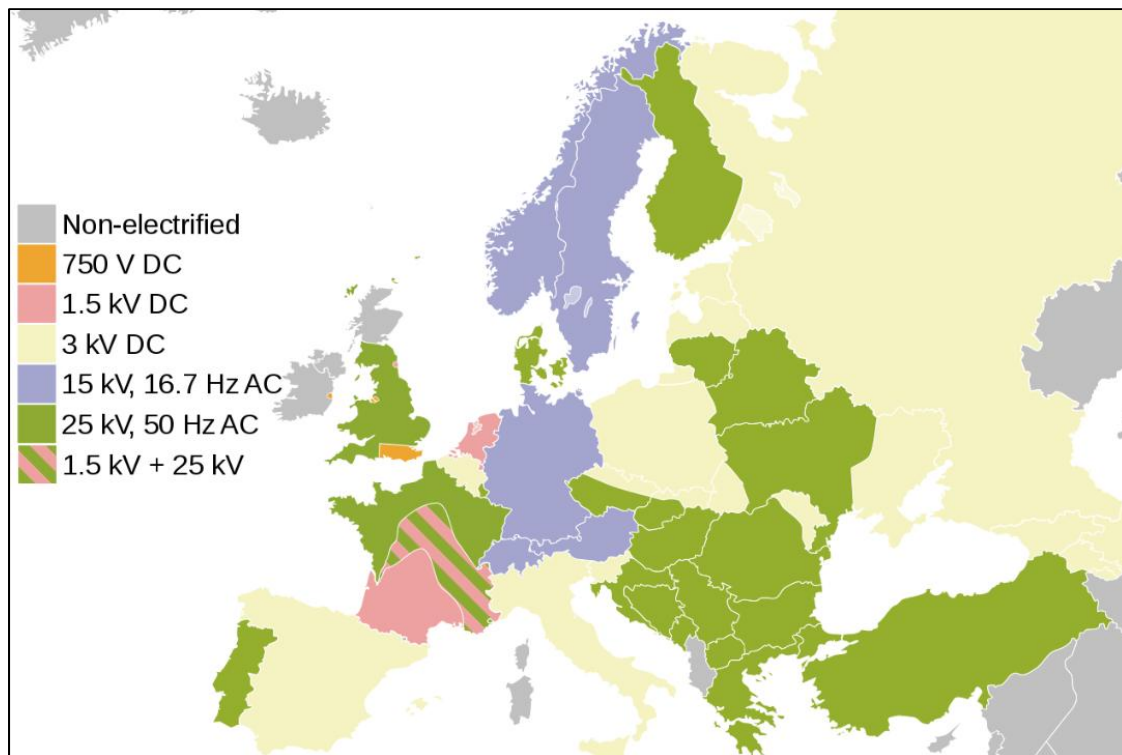
Veoalajaama 3kV jaotusseade

Raudtee elektrifitseerimine: plaanid 2020-2028

Projekti eesmärgid

- Transpordisektori CO2 emissioon Eestis tervikuna väheneb ca 45 000 tonni aastas, mis on võrdlusena ca 11 % raskeveokite CO2 emissioonist aastas. Diiselmootori kasutus väheneb ca 16,3 miljoni liitri võrra aastas.
- Elektrirongiliikluse laiendamine aitab aastaks 2030 katta üle kolmandiku EL-i poolt Eestile seatud transpordisektori taastuvenergia eesmärgist.
- Elektrirongide ülalpidamiskulu võrreldes diislrongidega on aastas ca 10,5 miljoni euro võrra väiksem.
- Paraneb rongide tehniline suutlikkus (parem kiirendus ja kiirus kuni 160 km/h).
- Raudteetaristu vaates tekib võimalus kaasajastada jaotusvõrku, mis parandab toimepidevust ning võimaldab vähendada jaotusvõrgu ülalpidamiskulusid (kontaktvõrk hakkab toimima ka jaotusvõrguna)

Raudtee elektrifitseerimine: plaanid 2020-2028

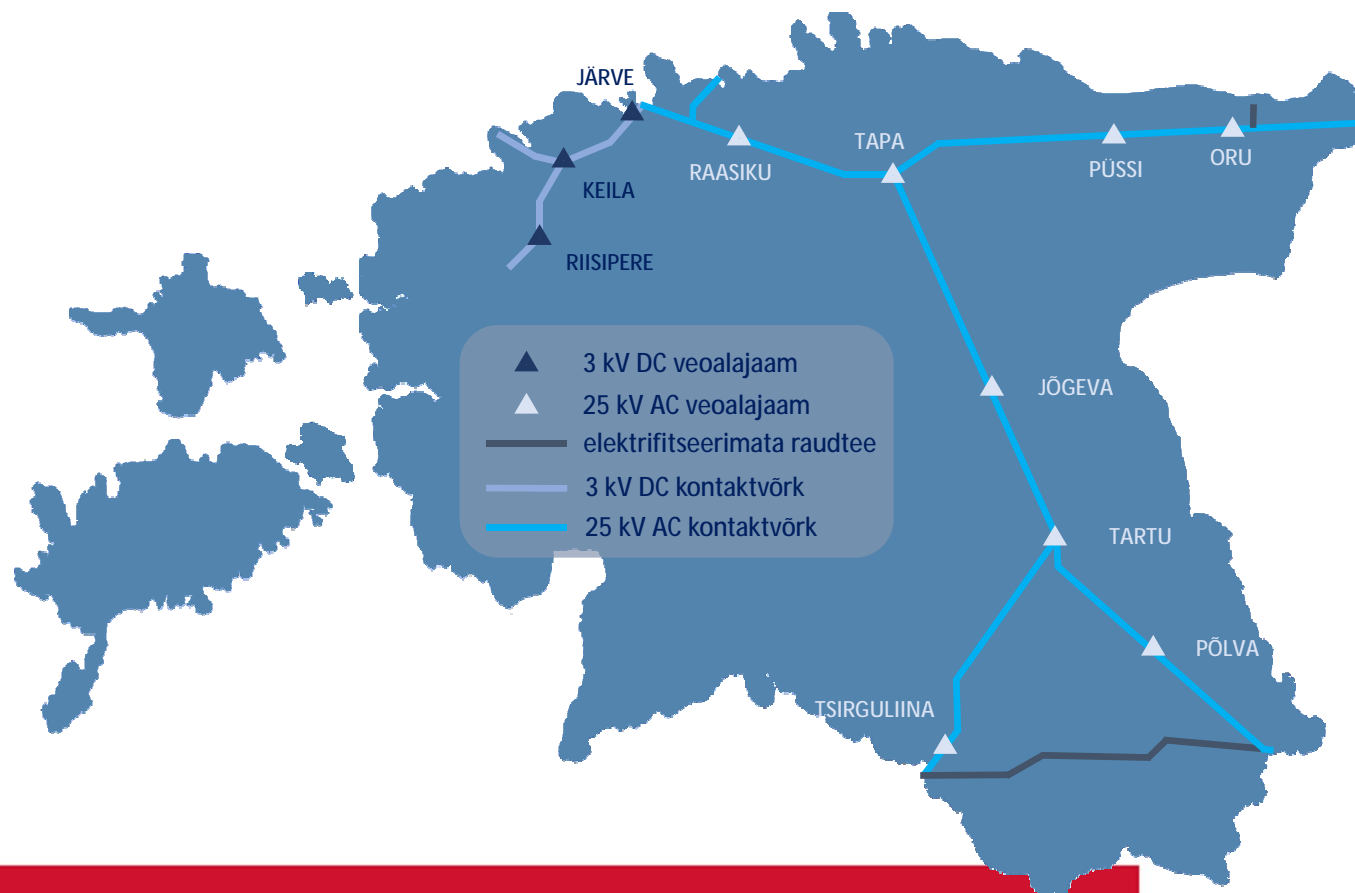
- 25 kV vaheldvupinge (AC) on Euroopa elektriraudteel levinuim lahendus
- Hetkel on Lätis ja Leedus käimas kontaktvõrgu ehitamine projektid 25 kV vahelduvpingele
- 25 kV vahelduvpinget hakkab kasutama ka Rail Baltic

Raudtee elektrifitseerimine: plaanid 2020-2028

Esialgne tehniline lahendus

- Kontaktvõrgu pinge 25 kV AC (Tallinnast läänes 3 kV DC)
- 25 kV veolajaamade asukohad: Raasiku, Tapa, Jõgeva, Tartu, Sangaste, Põlva, Püssi, Oru
- Elektrirongi max kiirus: 160 km/h
- Elektrifitseeritavad raudteelõigud:
  - Aegviidu-Tapa-Tartu
  - Tapa-Narva
  - Tallinn-Aegviidu
  - Tartu-Valga
  - Tartu-Koidula-Piusa

Täna!